

Toftemosegaard

Center for udvikling og forandring

Småbørnskonsulent uddannelsen, hold 3

Et særligt tilrettelagt uddannelsesforløb på Grønland målrettet pædagoger, sundhedsplejersker, socialrådgivere og jordmødre.

Med barnet i fokus

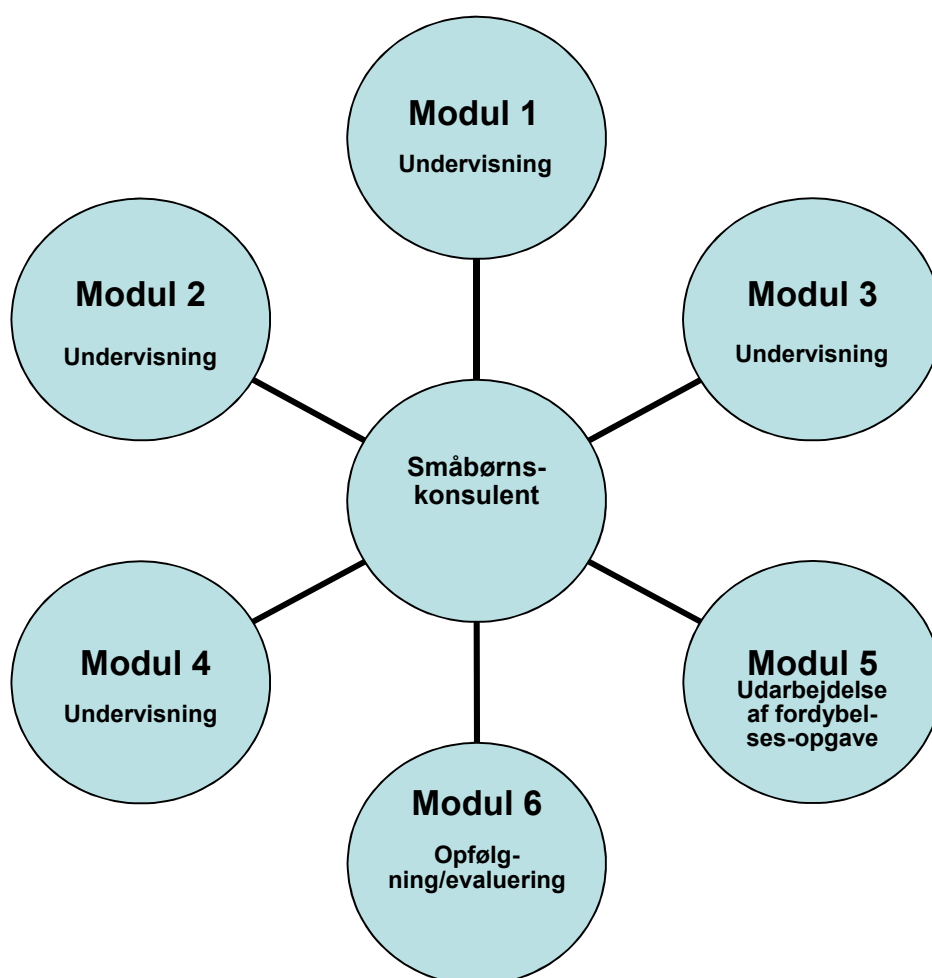
Undervisningssted: PI (Peqqissaanermik Ilinniarfik) i Nuuk

Psykologselskabet Toftemosegaard ApS. Adresse: Manderupvej 3, 4050 Skibby. Tlf. 47528370/20408370 **E-mail:** post@toftemosegaard.dk

Formål:

Uddannelsens formål og hensigt er at udvikle en sammenhængende pragmatisk teori for det forebyggende- og behandlingsarbejde, der udføres på Grønland med særlig fokus på metodeudvikling og oplæring – baseret på en helhedsvurdering af behov og ressourcer. Barnets behov og udvikling vil sammen med en særlig fokus på barnets samspil med de nærmeste omsorgspersoner være i fokus, ligesom det er uddannelsens mål at udvikle begreber og modeller, som kan udgøre et arbejdsinstrument for de ansatte med en høj prioritering af den praktiske anvendelighed.

Uddannelses opbygning:

Beskrivelse af uddannelsens opbygning og hovedtemaer:

Uddannelsen består af 6 moduler med et 5 dages modul, et 4 dages modul ,2x 3 dages moduler, et 2 dages modul og en fordybelsesopgave.

I alt 17 undervisningsdage á 8 timer og fordybelsesopgave berammet til 25 lektioner som sammenlagt giver en uddannelse på: 161 lektioner

1. Modul (5-dages kursus)

Fredag d. 21. August 2015	Lørdag d. 22. August 2015	Søndag d. 23. August 2015	Mandag d. 24. August 2015	Tirsdag d. 25. August 2015
Flemming	Kari Killén	Kari Killén	Dag/Inge	Dag/Inge

Fredag d. 21. august 2015

Underviser: Aut. Psykolog Flemming Zuschlag Christiansen

Småbørnskonsulent Uddannelsen -Hvad er det?

- Synliggørelse af projekts formål og opbyggelse af et fælles sprog vedr. projektets fundament og forløb.
- Gensidige forventninger
- Præsentation af undervisere
- Litteraturgennemgang
- Fordybelsesopgave
- Vejledning/supervision
- Hvordan arbejder man med video?
- Case materiale, hvad skal man være opmærksom på med hensyn til fremskaffelse af case materiale til brug i undervisning og fordybelsesmateriale
- Forældresamarbejde, hvordan gøres det bedst?
- Grundbegreber og gennemgående teori

Anbefalet litteratur til første undervisningsdag:

- "Forældrefokuseret arbejde med børn", skrevet af Reidun Hafstad og Haldor Øvreeide. Forlag System Academic.
- "Marte Meo i praksis", skrevet af Pernille Roug. Gyldendal Akademisk.
- "Tilknytningsteori", skrevet af Anders Broberg m.fl.

Lørdag d. 22. august og søndag d. 23. august 2015

Underviser Kari Killén

Oplæring og metodeudvikling i arbejdet med sårbare børn

- Arbejdet med sårbare børn
- Børn og forældres overlevelsesstrategier
- Professionelles følelsesmæssige og holdningsmæssige forhold til familierne og de overlevelsesstrategier, vi som professionel anvender
- Tilknytningsteori
- Tilknytningsmønstre og indre arbejdsmodeller
- Børns overlevelsesstrategier og "symptomer"
- Vurdering af forældrefunktionen
- Hvordan kommer forældrenes indre arbejdsmodeller og livshistorier til udtryk i forælderrollen og i forældrenes udviklingspotentialer?
- Det tidlige forældre-barn samspil vil blive vurderet som en del af en relation, som omfatter mere end samspil.

Anbefalet litteratur:

- *"En sikker base", skrevet af John Bolwby.*
- *"At bryde og knytte nære bånd", skrevet af John Bolwby.*
- *"Barndommen varer i generationer", skrevet af Kari Killén.*
- *"Omsorgssvigt bind 1+2", skrevet af Kari Killén*
- *"Slides" fra Killén (vedlagt som bilag). Skal ikke kun bruges disse 2 første dage, men også på de efterfølgende dage med Kari Killén).*

Mandag d. 24. august 2015 og tirsdag 25. august 2015

Undervisere: Dag Ø. Nordanger og Inge Arnt Nordhaug

Hvordan negative (og gode) omsorgserfaringer præger børns udvikling – med hovedvægten på neurobiologiske implikationer af vold og overgreb i de nære relationer

- Hvordan kan man opdage disse børn – implikationer for kortlægning
- Hvordan går man frem ved mistanke - samtalemotodik
- Hvordan man bedst kan hjælpe disse børn på forskellige arenaer

Litteratur:

- *"Komplekse traumer hos barn" (Artikel, vedlægges)*
- *"Regulerings om nøkkelbegrep og toleransevinduet som modell" (Artikel, vedlægges)*
- *"Den følsomme hjerne" skrevet af Susan Hart*

2. modul (3-dages kursus)

Tirsdag 29. September 2015	Onsdag 30. September 2015	Torsdag 1. Oktober 2015
Flemming	Bernstad	Bernstad

Tirsdag d. 29. september 2015

Underviser: Flemming Zuschlag Christiansen

Hvordan går det?

- Opsamling og feedback på den undervisning der har været.
- Spørgsmål og refleksioner over teori og undervisningen indtil nu
- Introduktion til fordybelsesopgave.

”Når jeg ser og bliver set, så er jeg”

Onsdag d 30. september og torsdag d. 1.oktober 2015

Underviser: Katrin Bernstad

Relations behandling med gravide, spædbørn og små børn.

1.dag:

Med udgangspunkt i Viktoriagårdens behandlingsmodel, den kliniske hverdag og de bagved liggende teorier har dette undervisningsmodul fokus på:

-Psykologiske processer under graviditeten, og hvordan man kan styrke den prænatale tilknytningsproces.

-Risikotegn i samspillet og relations behandling af spædbørn, 0-1 år og deres forældre

2. dag:

-Risikotegn i samspillet, relations behandling og behandling af småbørn 1-4 år og deres forældre.

Praksis fortællinger fra den kliniske hverdag vil blive integreret i teori og praktiske øvelser. Desuden vil der blive formidlet de generelle måder at forholde sig på og strategier til at styrke forældreskabet og forældre-barn relationen uanset barnets alder.

Ambitionen er, at de studerende får et konkret billede af, hvor problematikken kan vise sig, og hvordan behandlingsarbejdet med små børn kan udføres og tilegne sig viden om teorierne, som ligger til grund for interventionerne, som også kan tillempes i arbejdet med større børn.

Litteratur:

- *"Mor og barn i ingenmandsland"*, skrevet af Margareta Brodén
- *"Graviditetens muligheder - en tid hvor relationer skabes og udvikles"*, skrevet af Margareta Brodén
- *"Slides fra Bernstad"*.

3. Modul -(4 dages kursus)

Tirsdag d. 10. November 2015	Onsdag d. 11. November 2015	Torsdag d. 12. November 2015	Fredag d. 13. November 2015
Flemming	Flemming	Birthe Bonde	Intern underviser

Tirsdag d. 10. november og onsdag d. 11. november 2015

Underviser: Flemming Zuschlag Christiansen

Hvordan går det?

- Hvordan går det, opsamling og feedback på den undervisning der har været.
- Refleksioner og spørgsmål til den teori og undervisning der har været.
- Introduktion til fordybelsesopgave, individuelt og i grupper.
- Case fortællinger fra praksis, hvad bruger jeg allerede, hvad gør jeg anderledes nu, hvad er svært og hvorfor?

Torsdag d. 12. november 2015

Underviser: Birthe Bonde

Care Index anvendt i praksis

Med udgangspunkt i de studerendes medbragte filmklip arbejdes der med:

- Anvendelse af video
- Anvendelse af Care Index
- Scoring af Care Index

Fredag d. 13. november 2015

Intern Undervisningsdag

Hvis denne dag skal bruges til undervisning, så skal I selv sørge for undervisning, evt. intern underviser. Dagen vil også kunne bruges til supervision, udarbejdelse af videomateriale, gruppearbejde, fordybelsesopgave osv.

4. modul (3-dages kursus)

Fredag d. 11. Marts 2016	Lørdag d. 12. Marts 2016	Søndag d. 13. Marts 2016
M. Olofsson	K. Killén	K. Killén

Fredag d. 11. marts 2016

Underviser: May Olofsson

Sårbare børn

May Olofssons oplæg vil tage udgangspunkt i det arbejde, der finder sted på Familieambulatoriet på Hvidovre Hospital og Rigshospitalet. Her kan man påvise, at det er muligt at forebygge både de medfødte skader og de opvækstbetingede udviklingsproblemer i denne meget truede børnegruppe.

Litteratur:

- *"Sårbare børn", skrevet af May Olofsson sammen med Kari Killén.*
- *"Omsorg for gravide og småbørnsfamilier med rusmiddelproblemer – Familieambulatoriets interventionsmodel", en publikation fra Sundhedsstyrelsen af May Olofsson.*
- *"Slides fra May Olofsson" (vedlagt som bilag).*

Lørdag d. 12. marts og søndag d. 13. marts 2016

Underviser: Kari Killén

Sårbare børn og deres familie

- Tidlig mor-barn samspil.
- Tidligt samspil i familier hvor omsorgen er "god nok".
- Tidligt samspil i familier som befinder sig i risiko situationer og i omsorgssvigtsituationer vil blive grundigt gennemgået både teoretisk og ved video-demonstrationer.
- Samspil forældre-barn vil blive vurderet som en del af forældre-barn relationen, som omfatter mere end samspil.
- Tidlig intervention, hvad kan og skal vi som professionelle gøre, når vi arbejder med risiko børn og deres familie.
- Care Index og andre konkrete metoder vil blive præsenteret.

Litteratur:

Hvis man endnu ikke har fået læst nedenstående anbefalinger fra de første dage med Kari Killén, kan det anbefales at disse læses.

- *"At bryde og knytte nære bånd", skrevet af John Bolwby.*
- *"En sikker base", skrevet af John Bolwby.*
- *"Barndommen varer i generationer", skrevet af Kari Killén.*
- *"Omsorgssvigt bind 1+2", skrevet af Kari Killén*
- *"Slides fra Killén" vedlagt som bilag (skal ikke kun bruges disse 2 første dage, men også på de efterfølgende dage med Kari Killén).*
- *Som supplement til kan disse anbefales:*
- *"Spædbarnets interpersonelle verden", "Det nuværende øjeblik i psykoterapi og hverdagsliv" og "Moderskabskonstellationen", alle skrevet af Daniel Stern*
- *"Kærlighed gør en forskel", skrevet af Sue Gerhart*

Modul 5

I perioden fra den 13. marts til den 29.april 2016 udarbejdes:

Fordybningsopgave.

Efter ca. 120 lektioners undervisning, så skal den studerende aflevere en 8-12 A4-siders fordybningsopgave, som beskriver et stykke relevant arbejde i praksis fra egen arbejdssammenhæng, hvor den studerende har anvendt den teori, der er gennemgået på uddannelsen med særlig opmærksomhed på småbørn og tidlig intervention eller ud fra et mere overordnet helhedssyn. Derudover skal den studerende demonstrere en grundlægende forståelse for den gennemgåede teori samt grundbegreber.

Opgavens emne og problemformulering skal findes inden for den angivende litteraturliste, og problemformuleringen skal godkendes af kursusleder Flemming Zuschlag Christiansen.

Der tilbydes vejledning via telefon eller mail. Gruppeopgave er ikke mulig.

Det afsluttende skriftlige arbejde skal afleveres den 29.april 2016.

Det afsluttende skriftlige arbejde evalueres af kursusleder Flemming Christiansen og ikke af Kari Killén. Opgaven bedømmes som bestået eller ikke bestået, og den studerende vil modtage en kort skriftlig feedback.

Såfremt en deltager får bedømmelsen ikke bestået, er der mulighed for om- eller gennemskrivning af dele af opgaven.

Vejledning vedr. udarbejdelse af fordybelsesopgaven er vedlagt som bilag.

Opgaven skal afleveres senest fredag den 29. april 2016 kl. 12.00, enten pr. post eller via e-mail inkl. bilag. Hvis bilag fx er videooptagelser skal de kunne åbnes på de mest almindelige pc'er, så det skal I huske at tjekke. Husk at sætte navn på usb nøgler og lign.

Modul 6

Lørdag d. 11. Juni 2016	Søndag d. 12. Juni 2016
Killén /Flemming	Killén/Flemming

Lørdag d. 11. juni 2016 og søndag d. 12. juni 2016

Undervisere: Kari Killén og Flemming Zuschlag Christiansen

Opsamling og evaluering

Disse 2 dage vil have fokus på opsamling og evaluering af uddannelsen som helhed, men også i høj grad af den enkelte studerendes udbytte af undervisningen og de nye værktøjer. Hvad er anderledes? Hvad har ændret sig i praksis?

Dag 1 og første halvdel af dag 2, der vil det primært være Kari Killén, der vil stå for undervisningen, da det er vores erfaring, at de studerende i forbindelse med udarbejdelse af fordybelsesopgaven har mange spørgsmål, de gerne vil drøfte med Kari Killén.

Anden halvdel af dag 2 vil blive brugt til evaluering og afslutning.

Underviser på uddannelsen

Flemming Zuschlag Christiansen
(Projektansvarlig)

Flemming er uddannet pædagog i 1986, har en 2-årig efteruddannelse i familieterapi fra den sociale højskole (1998) og blev i 2004 færdig som cand. pæd. Psych. fra DPU.

Flemming blev autoriseret psykolog i 2011.

Flemming er certificeret ART træner, og er i 2014 startet på en Master uddannelse på Diakonhjemmets Højskole i Sandnes i Norge. Flemming har 26 års erfaring med børn fra 0-18 år fra vuggestuer, børnehaver, fritidshjem, intrigerede institutioner, behandlingsinstitutioner og sikrede afdelinger (surrogat fængsel), udviklingsprojekter for nogle af landets tungeste børne- og ungesager, både som pædagog, leder, psykolog, terapeut og supervisor.

Flemming har 20 års erfaring som plejefar/plejefamilie og har været tilknyttet RUGO-projektet som underviser.

Flemming har erfaring fra flere hundrede terapisamtaler, både individuelle-, par-, familie- og børnesamtaler.

Flemming er kursusleder og underviser på Toftemosegaards 4-årige psykoterapeutiske efteruddannelse i systemisk familieterapi. Flemming er kursusleder på Toftemosegaards 1-årige småbørnskonsulentuddannelse.

De seneste par år har Flemmings psykologfaglige interesse primært handlet om tidlig intervention og systemisk narrativ teori.

Flemming er stifter og daglig leder af Psykologselskabet Toftemosegaard ApS, som tilbyder, terapi, supervision, coaching, efteruddannelser, konsulentbistand i nogle af landets tungeste børne- og familiesager, udviklingsprojekter o.m.a.

Kari Killén

Kari Killén er socionom med videreuddannelse i børne- og ungdomspsykiatrisk behandling hos Bruno Bettelheim i USA og på Tavistockklinikken i London.

Kari har skrevet en række lærebøger og fik i 1988 en doktorgrad for afhandlingen 'Omsorgssvigt og barnemishandling'. Kari Killén er i dag forsker med professorkompetence ved NOVA (Norsk institut for forskning om opvækst, velfærd og aldring).

For de fleste, så vil Kari Killén nok ikke kræve den store præsentation, da hun efterhånden har opnået stor international anerkendelse bl.a. for sin bog "Omsorgsvigt er alles ansvar", "Barndommen varer i generationer", "Omsorgsvigt bind1+2", og "Sårbare børn" skrevet i samarbejde med May Olofsson (leder af Familieambulatoriet på Hvidovre hospital).

Dag Øystein Nordanger

Dag Ø. Nordanger er Dr. Psychol og psykologspecialist i klinisk psykologi for børn og unge, og er for tiden forsker ved "Regional Kunnskapssenter for Barn og Unge" – vest (RKBU vest) i Bergen. Han har også en deltidsstilling ved "Ressurssenter om Vold, Traumatisk Stress og Selvmordsforebygging" – region vest (RVTS vest), hvor han tidligere var leder.

Dags doktorgrad var baseret på et feltarbejde i Etiopien, hvor han studerede krisereaktioner og mestrings strategier i familier udsat for krig. De senere år har Dag arbejdet mest med forskning og fagudvikling nationalt og internationalt, når det gælder forståelse og støtte til

udviklingstraumatiserede børn, og hans senere publikationer er inden for dette felt. Han fik i 2012 sammen med en kollega mindeprisen for mest betydningsfulde bidrag i Tidsskrift for Norsk Psykologforening for artiklen «Komplekse traumer hos barn: En udviklingspsykologisk forståelse».

Nationalt er han kontaktperson for CACTUS, et netværk af fagpersoner fra mange norske resurse og kompetence centre, som arbejder med fagudvikling knyttet til forståelse og hjælp til børn udsat for vold og overgreb. Han er også involveret i flere internationale arbejdsgrupper og projekter på traumefeltet.

Inge Arnt Nordhaug

Inge Arnt Nordhaug er klinisk sosionom i barne- og ungdomspsykiatri og har videreuddannelse i vejledning. Desuden har Inge Studier i juridiske og teologiske fag, samt psykodrama uddannelse og uddannelse i psykoterapi.

Erfaring:

Inge har arbejdet som klinisk sosionom inden for børne- og ungdomspsykiatri i næsten 30 år. Inge har undervist i "rettledningsmetoder" på uddannelsessteder og har arbejdet ved RVTs Vest siden opstart 2006. De sidste 5 år før RVTs Vest ledede Inge projektet « støtte til seksuelt misbrugte barn » i region vest - som var et af projekterne, som var grundlaget for oprettelse af RVTs.

Særligt fokus: Inge har arbejdet med kontakten mellem behandling og barnevern og er meget optaget af barnevernets plads og kompetence. Inge er optaget af at personer, som lever med vold og overgreb ofte bliver overset af samfundet og gemt bag diagnoser. Inge er også optaget af sammenhængen mellem civilret og strafferet inden for fagfeltet vold og seksuelle overgreb.

May Olofsson

May Olofsson har en medicinsk embedseksamen, Københavns Universitet 1976.

Klinisk efteruddannelse på Rigshospitalet.

Har siden 1978 klinisk og forskningsmæssigt arbejdet med børn i misbrugsfamilier, børn af psykisk syge mødre og børn i hiv-smittede familier. Har udviklet en tværfaglig og tværsektoriel interventionsmodel, som mange steder nu anvendes i forebyggelses- og behandlingsmæssigt arbejde med risikobørn og risikogravide, og som i 1989 førte til etablering af en ny specialafdeling "Familieambulatoriet" ved Hvidovre Hospital og Rigshospitalet.

Har været på flere studieophold i USA på de førende hospitaler vedrørende "børn i misbrugsfamilier" og "børn i hiv-smittede familier". Har deltaget i talrige internationale kongresser og konferencer om disse emner, ofte som inviteret foredragsholder. Udgav i 2003 sammen med Kari Killén bogen "Sårbare Børn – Børn, forældre og rusmiddelproblemer" og i 2005 med støtte fra Sundhedsstyrelsen "Omsorg for Gravide og Småbørnsfamilier med Rusmiddelproblemer".

Katrin Bernstad

Katrin er aut. psykolog, aut. psykoterapeut, specialist i klinisk psykologi og uddannet vejleder. Siden 2002 har Katrin arbejdet på Viktoriagården, en enhed indenfor børne- og ungdomspsykiatrien i Malmø, hvor man arbejder med relations behandling med gravide og små børn mellem 0-4 år og deres forældre. Ved siden af behandlingsarbejdet vejleder og underviser Katrin andre spæd- og småbørnsinstitutioner, behandlere af større børn og på Lunds Universitets psykoterapeutuddannelser. Katrin forelæser ofte om tilknytning, affektiv udvikling og behandlingsarbejdet forældre/barn i Sverige og i andre nordiske lande.

Katrin har en omfattende klinisk erfaring og teoretisk viden om små børns emotionelle udvikling, samspilsbehandling og psykoterapeutisk arbejde med forældre.

Katrin har sit hjerte i det kliniske arbejde med små børn og deres forældre men har også en meget stor interesse for teori og metodeudvikling. Katrin er uddannet mindfulness instruktør og har bl.a. udarbejdet en metode til, hvordan man kan bruge mindfulness i arbejdet med spædbørnsforældre med angstproblematik. Katrin er uddannelsesansvarlig for grundlæggende psykoterapeutuddannelse, som starter i sensommeren 2015.

Birthe Bonde Rasmussen

Birthe er uddannet sundhedsplejerske og har videreuddannelse som småbørnskonsulent suppleret med Master Class med Kari Killén. Birthe er uddannet systemisk familiebehandler og er en erfaring voksenunderviser.

Birthe har erfaring som faglig konsulent i Børn og Unge afdelingen i Grenå Kommune og fra faglig ledelse af sundhedsplejen. Birthe har været ansvarlig for gennemførelsen af kvalitetsudvikling tværkommunalt og tværsektionelt. Desuden har Birthe gennemført og implementeret "Det Spædbarnsvenlige Initiativ" og "Spædbarnsvenlige kommune". Birthe har desuden været underviser ved sundhedsplejerskeuddannelsen ved VIA University College og Metropol i København.

Birthe er optaget af:

-Sundhedsplejerske faglige opgaver i familier med særlig interesse for forældre-barn relation, tidligt indsats og tværfagligt samarbejde.

-Sundhedsplejerske faglige arbejde på døgninstitution for familier med samlivs og relations problemer

-Udviklingsprojekt med implementering af AAI med fokus på tidlig sporing og tidlig forbyggende indsats.

-Træning i anvendelse af Care Index for sundhedsplejerske gruppen.

-Foranstaltningsopgaver som småbørnskonsulent i plejefamilier i Norddjurs Kommune med udgangspunkt i den neuroaffektive tilgang.

Litteratur

Basis Litteratur:

- *"Omsorgssvigt Bind II -Praksis og ansvar", skrevet af Kari Killén*
- *"Omsorgssvigt, Bind 1 –Det teoretiske grundlag", skrevet af Kari Killén*
- *"Omsorgssvigt er alles ansvar", skrevet af Kari Killén.*
- *"Barndommen varer i generationer", skrevet af Kari Killén.*
- *"Forældre fokuseret arbejde med børn", skrevet af Reidun Hafstad og Haldor Øvreeide. Forlag Systime Academic.*
- *Marte Meo i praksis, skrevet af Pernille Roug. Gyldendal Akademisk.*
- *"Sårbare børn", skrevet af Kari Killén sammen med May Olofsson.*
- *"Mor og barn i ingenmandsland", skrevet af Margareta Brodén.*
- *"Graviditetens muligheder - en tid hvor relationer skabes og udvikles", skrevet af Margareta Brodén.*
- *"Omsorg for gravide og småbørnsfamilier med rusmiddelproblemer – Familieambulatoriets interventionsmodel", en publikation fra Sundhedsstyrelsen af May Olofsson.*
- *"Mentaliseringsbogen", skrevet af Per Wallroth.*
- *"En sikker base", skrevet af John Bowlby.*
- *"At bryde og knytte nære bånd", skrevet af John Bowlby.*
- *"Neuroaffektiv psykoterapi med børn, skrevet af Susan Hart*
- *"Den følsomme hjerne", skrevet af Susan Hart*
- *"Fra interaktion til relation. Tilknytning hos Winnicott, Bowlby, Stern, Schore & Fonagy, skrevet af Susan Hart og Rikke Schwartz.*
- *"Tilknytningsteori", skrevet af Anders Brobjerg m.fl.*
- *Attachmentforskningen, af Anne Rechenbachs (artikel)*

Anden anbefalelsesværdig litteratur:

- *"Barnets interpersonelle univers: det 0-2-årige barn i et psykoanalytisk og udviklingspsykologisk perspektiv"*, skrevet af Daniel Stern.
- *"Moderskabskonstellation"*, skrevet af Daniel Stern.
- *"Et spædbarns Dagbog"*, skrevet af Daniel Stern.
- *"Det nuværende øjeblik i psykoterapi og hverdagsliv"*, skrevet af Daniel Stern.
- *"De første seks måneder"*, skrevet af Daniel Stern.
- *"Professionel udvikling og faglig vejledning"*, skrevet af Kari Killén.
- *"Hånden på hjertet - omsorg for det lille barn i krise"* skrevet af Inger Thormann og Charlotte Guldborg.
- *"Medfødte alkoholskader - Omsorg og behandling"*, af Inger Thormann.
- *Fædres tilknytning til spædbørn"* skrevet af Madsen, Sv., Lind, D. og Munck, H.
- *"Tidlig hjælp til bedre samspil"*, skrevet af Henning Rye.
- *"Affektregulering i udvikling og psykoterapi"*, skrevet af Stern, Fonagy, Schore m.fl.
- *"Betydningen af samhørighed"*, skrevet af Susan Hart.
- *"Kærlighed gør en forskel"*, skrevet af Sue Gerhardt.
- *"Forældrefokuseret arbejde med børn"*, skrevet af Reidun Hafstad og Haldor Øvreeide.
- Lynne Murray *The Psychology of Babies: How relationships support development from birth to two years*
- *"Spædbarnets psykologi"*, skrevet af Philip Hwang (Red).

Relevante artikler (et udpluk):

- *"Prænatalt omsorgssvigt", af May Olofsson i ugeskrift for læger (160/19) 2906-2909, (1998).*
- *"Tidlig mor-barn-samspil og tilknytning" af Killén, K. (1999). Tidsskrift for Norsk Psykologforening, 36:938--948.*
- *"Attachmentbegrebet, dets historik og aktualitet", skrevet af Anne Rechenbach, (Psyke & Logos, 2003, 24, s. 529-546).*
- *Tilknytningsforstyrrelser og psykopatologi, skrevet af Anne Rechenbach, (Psyke & Logos, 2003, s. 621-637).*
- *"Børn i familier med alkoholproblemer", videns og oplysningsprojekt om alkohol og misbrugsproblematikker. Se Sundhedsstyrelsens hjemmeside (sst.dk).*
- *"Vi svigter ufødte børn", skrevet af May Olofsson (2006) i Politiken.*
- *"Børn med medfødte alkoholskader", skrevet af May Olofsson, i pædagogisk psykologisk rådgivning, (2002).*
- *"Graviditet og rusmidler", skrevet af May Olofsson.*
- *"Det tidlige mor/barn-forhold", skrevet af Anna Rosenbeck i Psykolog nyt (1996).*
- *"Behandling af gravide stofmisbrugere og deres børn", skrevet af May Olofsson (1987).*
- *"Børn af stofmisbrugere", skrevet af May Olofsson i Månedsskrift for praktisk lægegerning (1985).*
- *"Set gennem børns briller", skrevet af bl.a. Inger Thormann i Politiken (2006).*
- *"Terapeutisk intervention under spädbarnsåret - en modell för behandling av tidliga störningar i mor-barn relationen", skrevet af Margareta Brodén Tidsskriftsartikel: FICE information, (1987).*

**Vi bliver til noget
via andre**

Prioriteret litteraturliste

1. "Omsorgssvigt, Bind 1 –Det teoretiske grundlag", skrevet af Kari Killén.
2. "Omsorgssvigt Bind II -Praksis og ansvar", skrevet af Kari Killén.
3. "Forældrefokuseret arbejde med børn", skrevet af Reidun Hafstad og Haldor Øvreeide. Forlag Systime Academic.
4. Marte Meo i praksis, skrevet af Pernille Roug. Gyldendal Akademisk.
5. "En sikker base", skrevet af John Bowlby.
6. "At bryde og knytte nære bånd", skrevet af John Bowlby.
7. "Graviditetens muligheder - en tid hvor relationer skabes og udvikles", skrevet af Margareta Brodén.
8. "Mor og barn i ingenmandsland", skrevet af Margareta Brodén.
9. "Tilknytningsteori", skrevet af Anders Brobjerg m.fl.
10. "Sårbare børn", skrevet af Kari Killén sammen med May Olofsson.
11. "Omsorg for gravide og småbørnsfamilier med rusmiddelproblemer – Familieambulatoriets interventionsmodel", en publikation fra Sundhedsstyrelsen af May Olofsson.
12. "Den følsomme hjerne", skrevet af Susan Hart
13. "Mentaliseringsbogen", skrevet af Per Wallroth.
14. "Fra interaktion til relation. Tilknytning hos Winnicott, Bowlby, Stern, Schore & Fonagy, skrevet af Susan Hart og Rikke Schwarts.
15. "Attachmentforskningen", af Anne Rechenbachs (artikel)
16. "Barndommen varer i generationer", skrevet af Kari Killén.
17. "Professionel udvikling og faglig vejledning", skrevet af Kari Killén.

Ud over den nævnte litteratur, vil der i løbet af uddannelsen blive anbefalet litteratur og uddelt div. artikler.

Kursisterne er selv ansvarlige for anskaffelsen af den litteratur, der læses på holdet.

Praktiske oplysninger:

For at have gennemført og bestået uddannelsen skal deltagerne opfylde følgende krav:

- *Have deltaget i undervisningen i mindst 75 % af de skemalagte lektioner.*
- *Have forberedt sig på og reflekteret over litteratur sammen med de øvrige deltagere.*
- *Have deltaget aktivt i teamarbejde, øvelser og rollespil på holdet.*
- *Have modtaget i direkte supervision på egen praksis, enten direkte eller via videooptagelse.*

Deltagerne skal ligeledes være indstillet på at deltage i studiegrupper i mellem de enkelte moduler (hvis det overhovedet kan lade sig gøre)

Undervisningsform:

- *Oplæg ved underviserne*
- *Videofremvisning*
- *Analyse af videoer med fokus på samspil og tilknytning.*
- *Rollespil*
- *Øvelser i samtaleteknik, teamarbejde (reflekterende team)*
- *Supervision af deltagernes egne temaer og sager*
- *Fælles refleksioner, og samtaler om samtaler.*
- *Studiegrupper (hvis muligt)*

Vedr. litteratur: De studerende er selv ansvarlige for at anskaffe sig den anbefalede litteratur, dog vil uddannelsesmappen indeholde de i litteraturliste nævnte "relevante artikler".

Flemming Christiansen
Daglig leder af
Toftemosegaard ApS

Bilag 1.

Fordybningsopgave

Efter ca. 120 lektioners undervisning skal den studerende aflevere en 8-12 A4siders fordybningsrapport, som tager udgangspunkt i en case fra den studerendes egen arbejdssammenhæng, hvor den studerende anvender sin teoretiske viden om sårbare børn og tidlig intervention og demonstrerer en grundlæggende forståelse for tilknytningsteoriens begreber og pragmatiske anvendelse. Rapportens emne og problemformulering skal findes inden for den angivne litteraturliste og problemformuleringen skal godkendes af kursusleder Flemming Christiansen.

Der tilbydes individuel vejledning af kursusleder Flemming Christiansen, enten via mail eller telefonisk.

Gruppeopgave er ikke mulig.

Opgavens design skal bygges op omkring følgende skabelon:

1. Forside, (0. side)
2. Indholdsfortegnelse, (0. side)
3. Indledning med problemformulering, (½-1. side)
4. Brødtekst, (7-11 sider)
5. Afrunding, (½-1 side)
6. Litteraturliste (0 sider)
7. Bilag (0 sider)

Der skal skrives med skrifttype Times New Roman, skriftstørrelse 12 med 1½ linjeafstand og med en venstre/højre margen på 2,5 cm og en top/bund margen på 3 cm. Opgaven skal være på mindst 10 sider og højst 14 sider.

Når man i opgaven henviser til en forfatter, men dog ikke citerer denne, skal man skrive på følgende måde; **så når Killén K. (1993).....** og så skal den bog eller artikel, som I henviser til, være nævnt i litteraturlisten.

Hvis I citerer en forfatter ordret, skal I skrive det på følgende måde; **"omsorgssvigt handler om relationer" (Brodén M., 2005, side 44)....** og igen, så skal den bog eller artikel I henviser til, være nævnt i litteraturlisten. (Det skal ikke stå med rødt - det er kun for at gøre tydeliggøre det).

Div. bilags materialer s. s. video, interview-udskrift m.m., bør vedlægges i 1 eksemplar og vil blive returneret til den studerende.

Bilag 2

Opgavens opbygning/design:

- **Forside • Indholdsfortegnelse**
- **Indledning:**
- **Arbejds kontekst**
- **Afgrænsning, hvorfor dette emne**
- **Valg og fravalg**
- **Design (opgave disposition)**
- **Begrundelse som gør problemformuleringen tydelig**
- **Problemformulering**
- **Brødtekst:**
- **Hvordan vil jeg gribe opgaven an**
- **Præsentation af case**
- **Husk glidende overgang mellem de enkelte afsnit**
- **Husk at fodnoter eller/og klare litteraturhenvisninger**
- **Præsentation af materiale/case**
- **Analyse af materiale/case**
- **Husk evt. noget om parallelprocesser,**
- **Indre arbejdsmodeller**
- **Socioøkonomiske forhold**
- **Konklusion/perspektivering**
- **Hvad er jeg blevet opmærksom på**
- **Hvad har jeg fravalgt**
- **Hvad har jeg lært**
- **Hvad har uddannelsen lært mig**
- **Hvordan vil jeg handle anderledes fremover m.m.**

**God fornøjelse
Flemming**

Bilag 3
Kari Killéns overhead

Bilag 4

Katrin Bernstad's slides

Bilag 5
May Olofssons slides

Bilag 6

Flemming's slides

Bilag 7

Dag og Inge's slides

Bilag 8

Birthe's slides